

Medlemmer, have anstillet forskellige Beregninger over, at vi kunne spare 1—1½—2 Millioner Kr. om Aaret til Jærnbaneudgifter, men jeg maa dog sige, at de Beregninger, der ere anstillede, forekomme mig at være noget for indskrænkede, de se noget for smaat paa Tingene. Errede Medlemmer, som have gjort Budgettet op paa den Maade, have fundet ud, at vi, som sagt, kunne spare 1—2 Millioner Kroner; men de have derved i det væsentlige kun taget Notits af de Samfundsopgaver, som vi i dette Dieblif koste Penge paa fra Statens Side. Vi behøve imidlertid ikke her i denne Sal at føre nogen vidtløftig Argumentation for, at hvert Aar bringer ny Opgaver, som kræves løste og koste Penge. Vi have begyndt at røre saa smaat ved de sociale Spørgsmaal, som allerede nu koste Penge, saaledes Alderdomsforsørgelsen, Fattigvæsenet, Sygekasernerne o. s. v. Disse Opgaver ere først i deres Begyndelse, vi maa overhovedet strenge os ganske anderledes an fra Statens Side, og dertil kræves mange Penge. Der er dernæst saadanne gamle Opgaver, som have ligget hen en 20—30 Aar, f. Eks. en Reform af Almuestolevæsenet. Errede Medlemmer, som huske en 23—24 Aar tilbage, ville erindre, at det var et Spørgsmaal, der var oppe fra Oppositionens Side. Jeg tror nu, at alle maa indrømme, at hvis vi skulle til en Reform af vort Almuestolevæsen, saaledes at den bliver en virkelig Forbedring, tør man næppe i disse Tider paalægge Kommunerne den store Udgift, som er forbunden dermed. Jeg tror, at alle ville være enige i, at skulle vi til en virkelig Reform af vort Stolevæsen, navnlig ved at indføre Hverdagsundervisning og Fortættelseskoler, ville vi komme til saa store Udgifter, at vi ikke tør belaste Kommunerne dermed. Og hvor skulle vi saa faa Pengene fra, undtagen fra Statskassen? Jeg skal nævne et andet Omraade, der ogsaa er gammelt her i Rigsdagen, og det er Spørgsmaalet om Skattereformer. Jeg tror, at det ærede Medlem fra Holbæk Amt sagde, at man ved at optage Statslaan vilde lægge Hindringer i Veien for en Skattereform, men jeg tror, at det modsatte er Tilfældet. Hvis vi overhovedet skulle ind paa den store Reform, hvorom der har været Tale i en Snes Aar, nemlig Toldreformen, tror jeg ikke, at den vil gaa i Retning af at faa

flere Penge i Statskassen. I ethvert Tilfælde har Tendensen her i Tinget været, at vi maatte ned med Toldindtægten, uden at man har kunnet paavise en tilsvarende Forøgelse af Indtægterne, som kunde veje op derimod. Jeg tror, at man maa være belavet paa, hvis man før eller senere vil optage Toldlagen til Behandling, at ogsaa dette vil koste Statskassen noget. Jeg kunde fortsætte længe med Omtale af slige Reformer baade i økonomisk materiel og aandelig Henseende, hvor det viser sig, at der Aar for Aar vil blive stillet stedse større Krav til Statskassen til Løsningen deraf. Naar det er saa, hvor kunne vi da vente med alle disse store Fordringer i Udfigt at faa noget klæffeligt tilovers fra Statskassen? Alene Forrentningen af de Penge, der vil blive Tale om i den første halv Snes Aar, vil kræve ganske klæffelige Udgifter. Vi kunne ikke nøjagtig udregne, hvor meget der vil gaa til disse Jærnbaner, men Overslaget lyder paa en 40 til 50 Millioner fra Statskassen. Hvis vi studie gennemføre den kjøbenhavnske Baneplan fuldtud — ikke alene, hvad der nu foreligger, men ogsaa Fortættelsen — endvidere de private Baner, som nu ere foreslaaede, og adskillige andre, som ere paa Stabelen, naa vi op til en Statsudgift af noget saadant som 40 til 50 Millioner. Det vil sige 1½ til 2 Millioner Kroner aarlig i Forrentning, og det er en betydelig Udskrivning for Statskassen. Naar jeg altsaa vurderer vor finansielle Status i Forbindelse med de forskellige Reformer, der ere i Udfigt, og de Reformplaner, vi maa komme til, og som alle koste Penge, finder jeg, at Statslaan ikke alene ere paaftable, men i højeste Grad nødvendige, og jeg forundrer mig i særdeles Grad over, at ærede Medlemmer, som baade nu og da, hist og her føre Reformplaner frem, kunne være med til at udskrive saadanne Beløb af de aarlige Indtægter, at vi ikke kunne gennemføre Reformplanerne alene af økonomiske Hensyn. Jeg maa derfor sige, at det ikke, saaledes som Tilfældet er med adskillige ærede Medlemmer, er med nogen Betænkning, at jeg gaar med til denne Sag, men at jeg endog gaar til den med den allerførste Fornøjelse. Jeg siger dette særlig ogsaa af Hensyn til den ærede Ordfører. I jo stærkere